

Lönsamhet i Sverige

En analys på 278 000 företag

[januari 2017]

Innehåll

Sammanfattning.....	3
Stockholms län har högst lönsamhet.....	4
I Nacka är företagen mest lönsamma	6
Det gick bäst för de som sysslar med fastighet, värst för gruvorna ..	Fel! Bokmärket är inte definierat.
Om undersökningen.....	9
Definitioner	11
Om Företagarna	12

Sammanfattning

Hur lönsamma är företagen i Sverige? Finns det skillnader mellan branscherna? Och hur ser det ut i din kommun? Drygt 278 000 företag och över 200 variabler ingår i analysen och därmed är det Sveriges största och mest omfattande företagsundersökning.

Svaret på frågan som ledde till den här studien är att rörelsemarginalen ligger på 10 procent och nettomarginalen är 5,0 procent under undersökningsperioden. Stockholms län toppar listan som mest lönsamma län i Sverige med en genomsnittlig nettomarginal på 6,3 procent. Västerbotten följer strax efter och redovisar 6,2 procent nettomarginal. Gotland tar bronsmedaljen med 5,8 procent.

Lägst ned på listan hamnar Dalarna med en nettomarginal på 3,5 procent. Jämtland och Värmland hamnar på tjugonde (3,6 procent) respektive nittonde plats (3,7 procent).

Kommunen med högst lönsamhet är Nacka, där nettomarginalen ligger på 12,4 procent. Heby följer på andra plats (12,0 procent) och Öckerö på tredje (10,7 procent). Drygt hälften av de 15 kommuner med högst nettomarginal ligger i Stockholms län.

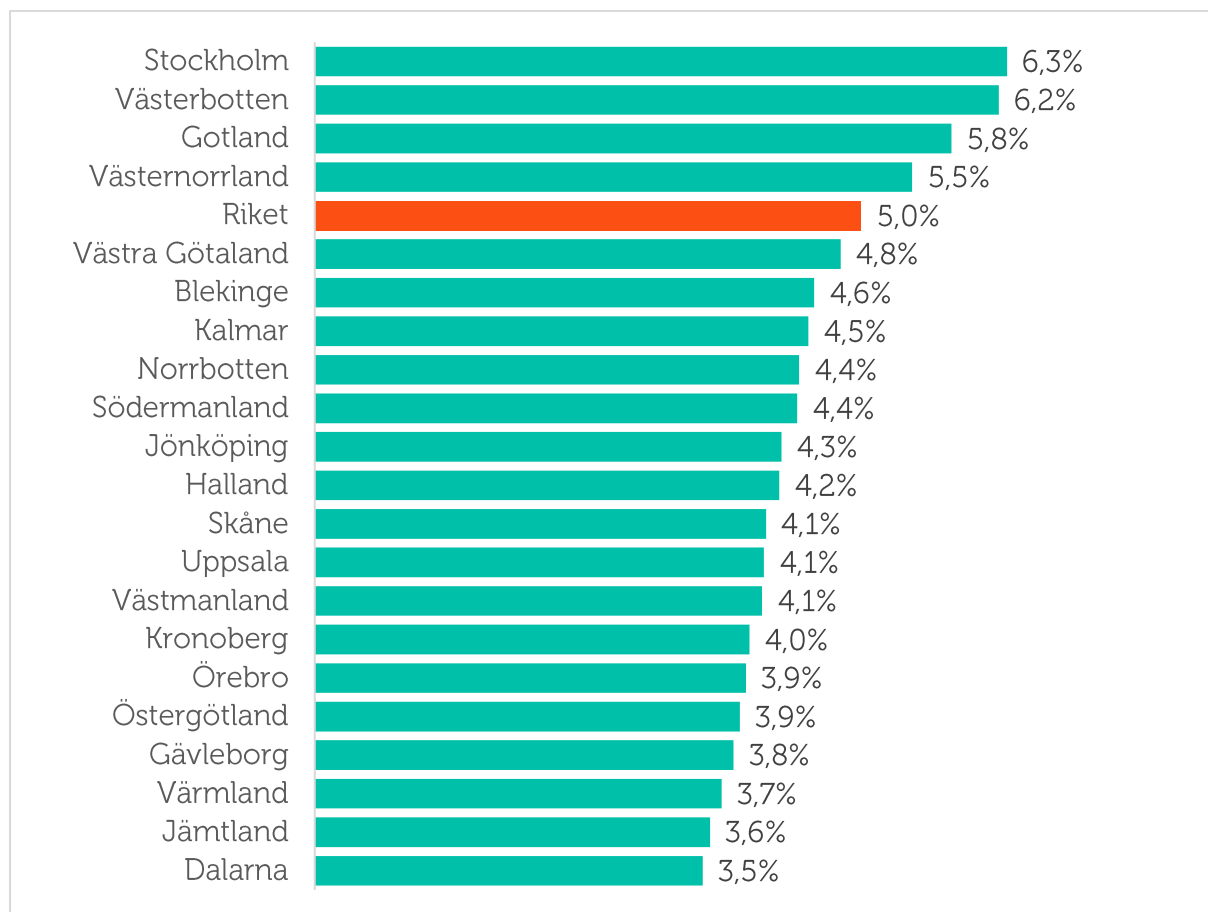
I andra änden av listan finns de 15 kommuner som redovisar lägst nettomarginal. Zinkgruvan (Lundin Mining AB) drar ned kommunen Askersund till sista platsen. Tanum hamnar på näst sista platsen (-3,8 procent) i kommunrankingen, och Älvsbyn följer efter, det med en nettomarginal på -2,6 procent.

Skillnaderna i lönsamhet mellan olika branscher är mycket större än skillnaderna baserade på geografiska egenskaper. I de flesta kommuner som visar en avvikande lönsamhet jämfört med riket förklaras det med branschstrukturen, eller ett relativt stort företag som påverkar hela kommunen.

Fastighetsbolag och fastighetsförvaltare redovisar en nettomarginal på drygt 19 procent, och är därmed den mest lönsamma branschen. Kreditinstitut och försäkringsbolag följer på andra platsen (11,2 procent) och tredje platsen tar företagen inom kultur, nöje och fritid. Det var ett dåligt år för gruvorna och mineralutvinningsindustrin. Låga råvarupriser ledde till en stor förlust i sektorn och nettomarginalen hamnar på minus 8,4 procent. Energi och miljö branschen (el-, gas- och värmeverk, vattenverk; reningsverk od, avfallsanläggningar) finns på näst sista platsen (1,8 procent) och därefter kommer transport och magasinering (2,6 procent).

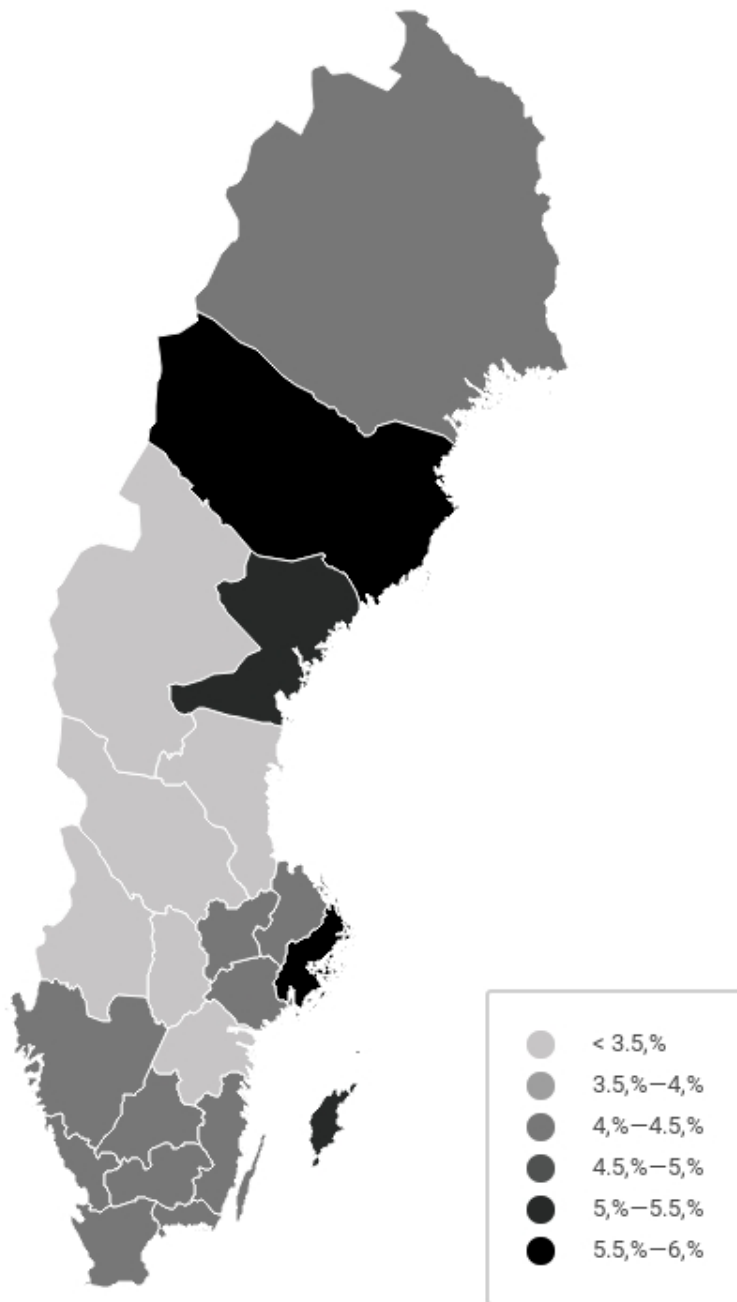
Stockholms län har högst lönsamhet

Stockholm län toppar listan som mest lönsamma län i Sverige med en genomsnittlig nettomarginal på 6,3 procent. Västerbotten följer strax efter och redovisar 6,2 procent nettomarginal. Gotland tar bronsmedaljen och ligger på 5,8 procent. Rikssnittet är exakt 5 procent. Lägst ned på listan hamnar Dalarna med en nettomarginal på 3,5 procent. Jämtland och Värmland hamnar på respektive tjugonde (3,6 procent) och nittonde plats (3,7 procent).

Figur 1 Lönsamhet (Nettomarginal) per län

På kartan syns att Stockholmsområdet, södra Sverige och norra Sverige har högst lönsamhet (nettomarginal). I Mellansverige är nettomarginalen lägre. Det finns inga extrema värden (outliers) på länsnivå och skillnaden mellan första och sista platsen är bara 2,8 procentenheter. Det relativt stora antalet företag som finns i Stockholm gör att rikets genomsnitt ligger nära Stockholms genomsnitt och att endast fyra län har en större nettomarginal än riket.

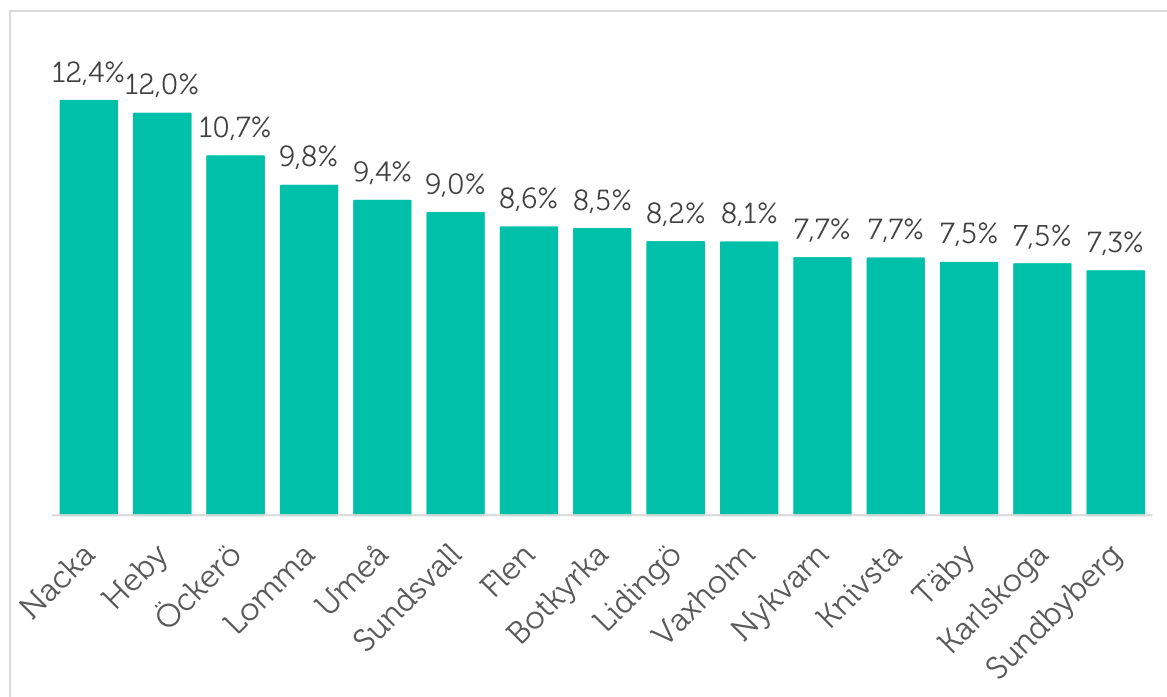

Figur 2 Lönsamhet (Nettomarginal) per län (karta)

I Nacka är företagen mest lönsamma

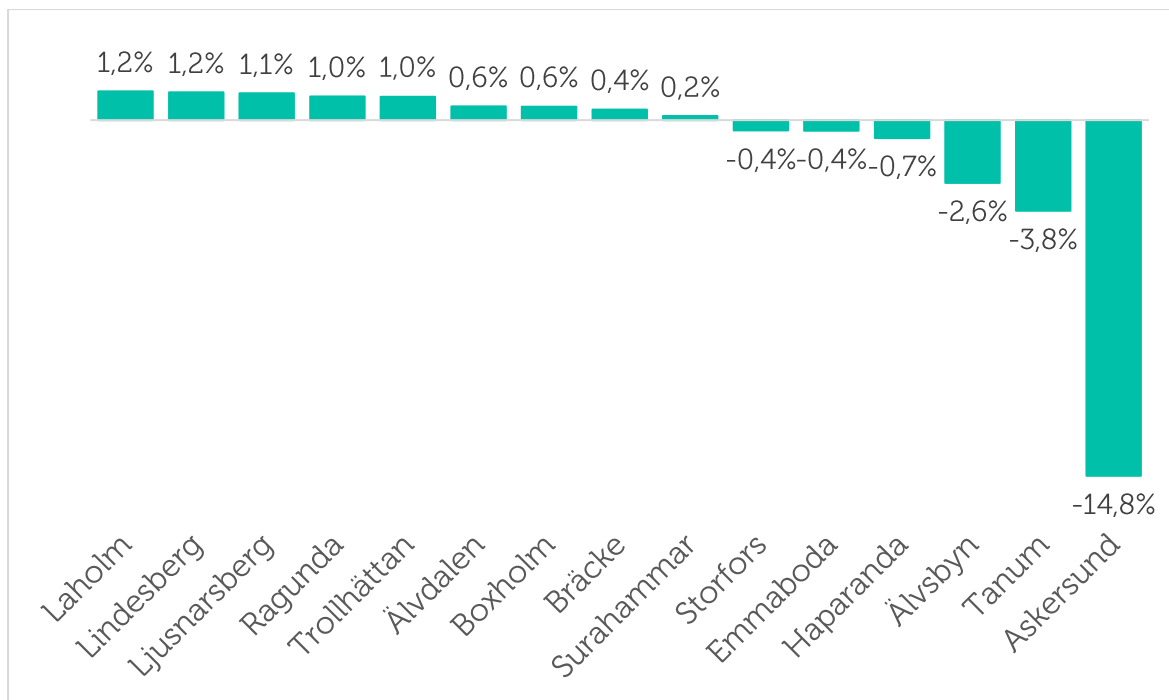
Det stora antalet företag i analysen möjliggör att presentera statistik för varje kommun i Sverige. Stockholm har flest företag i undersökningen: 85 350. Västerbottens kommun Bjurholm har 58 företag som ingår i undersökningen, och det är därmed kommunen med lägsta antalet.

Figur 3 visar de tio kommunerna med högst lönsamhet. Bäst går det i Nacka, där nettomarginalen ligger på 12,4 procent. Heby följer på andra platsen (12,0 procent) och Öckerö på tredje (10,7 procent). Drygt hälften av de 15 kommuner med högst nettomarginal ligger i Stockholms län.

Figur 3 Lönsamhet (nettomarginal) per kommun – 15 med högst nettomarginal

På andra sidan av listan finns de 15 kommunerna som redovisar lägst nettomarginal. Zinkgruvan (Lundin Mining AB) drar ned kommunen Askersund till sista platsen. Gruvan redovisar en rejäl förlust och därmed får Askersund en nettomarginal på -14,8 procent. Om vi skulle exkludera Lundin Mining från undersökningen ökar nettomarginal i Askersund till 3,2 procent. Tanum hamnar på näst sista platsen (-3,8 procent) i kommunrankingen, och Älvsbyn följer efter det med en nettomarginal på -2,6 procent.

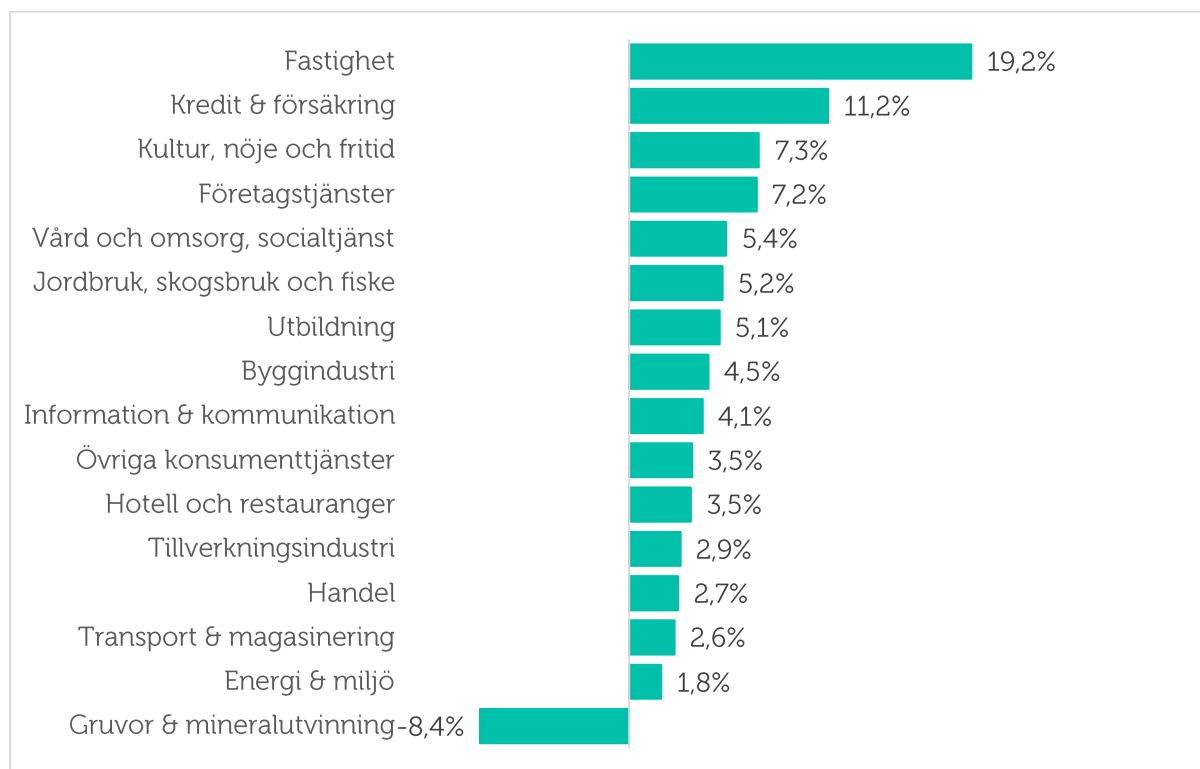

Figur 4 Lönsamhet (nettomarginal) per kommun – 15 med lägst nettomarginal

Fastighetsföretag går bäst, gruvorna sämst

Skillnader i lönsamhet mellan olika branscher är mycket större än skillnaderna baserade på geografiska egenskaper. I de flesta kommuner som visar en avvikande lönsamhet jämfört med riket förklaras det med branschstrukturen, eller att ett relativt stort företag påverkar hela kommunen.

Fastighetsbolag och fastighetsförvaltare redovisar en nettomarginal på drygt 19 procent, och är därmed den mest lönsamma branschen. Kreditinstitut och försäkringsbolag följer på andra platsen (11,2 procent) och tredje platsen tar företagen inom kultur, nöje och fritid. Det var ett dåligt år för gruvor och mineralutvinningsindustri. Låga råvarupriser leder till en stor förlust i sektorn och nettomarginalen hamnar på minus 8,4 procent. Energi och miljö branschen (el-, gas- och värmeverk, vattenverk; reningsverk od, avfallsanläggningar) finns på näst sista platsen (1,8 procent) och innan dess kommer transport och magasinering (2,6 procent).

Figur 5 Lönsamhet (nettomarginal) per bransch – aggregerade SNI-1 branscher

Notera att den här undersökningen visar en ögonblicksbild. Fastighetsbranschen går bra nu och gör stora vinster, men det var annorlunda för några år sedan. Finanskrisen påverkade fastighetsbolag rejält. Inom utvinningsindustri är det tvärtom. Det har haft ett tufft år, men inte så länge sen visade branschen positiva resultat. Branscherna påverkas på olika sätt av externa faktorer och de kan finnas i olika konjunkturfaser. Kommuner som har ett eller ett fåtal stora företag inom samma bransch påverkas mycket av konjunkturen i denna bransch. Det leder till en intressant fråga om hur bra eller dålig det är när en kommun eller region är till stor utsträckning beroende av en viss bransch. Är det bättre att vara specialiserad eller diversifierad?

Om undersökningen

Hur lönsamma är företagen i Sverige? Finns det skillnader mellan branscherna? Och hur ser det ut i din kommun? Många pratar om lönsamhet men sällan presenteras fakta och underlag. Företagarna presenterar kunskap och fakta med en gedigen och transparent studie.

Undersökningen grundas på bokslutsinformation som är offentligt. I den här metodbeskrivningen visar hur vi har gått tillväga. Företagarnas analysavdelning har tagit fram en databas som innehåller samtliga årsbokslut på alla aktiebolag i Sverige oktober 2016. Endast Aktiebolag ingår i undersökningen för att de andra bolagsformernas bokslutsinformation inte offentliggörs. Informationen kommer från Bolagsverket och tags fram via dataleverantör Retriever. Bruttoanalysen innehåller drygt 530 000 företag aktiebolag, samt fler än 200 olika variabler: totalt ungefär 122 miljon uppgifter. Många företag bedriver ingen aktiv näringsverksamhet och rensas bort. 71 000 aktiebolag tas bort för att de inte är registrerad för F-Skatt, och därutöver 86 000 aktiebolag för att de inte finns i Momsregistret. På drygt 16 000 aktiebolag är årsbokslutet från innan 2015. Det är för gammalt för den här undersökningen, och därför tags också dessa bolag bort från analysen. Därutöver finns 66 000 aktiebolag som saknar en årsbokslut (delvis på grund av nyregistreringar). De kan inte tas med i analysen. Ungefär 6 000 aktiebolags tas bort på grund av brister i bokslutet och drygt 6 000 till på grund av vissa anmärkningar såsom likvidation eller inledande konkurs. För att begränsa påverkan av de allra största företagen tar vi bort de som har en omsättning som överstiger 1 miljard kronor. Det handlar om 1 100 företag. För att rensa bort hobby och inaktiva företag hanteras en omsättningsgräns på 100 000 kronor som gör att 60 000 företags exkluderas. Företag som har ett resultat som överstiger 1 miljard kronor eller understiger -1 miljard kronor exkluderas också från undersökningen. Till slut tar vi bort 2 000 huvudkontor och holdingbolag. Granskningen och rensningen leder till en databas som innehåller drygt 278 000 företag och mer än 200 variabler. Flesta undersökningar som presenteras i media grundas på enkäter med några hundra och i bästa fall några tusen deltagare.

”Drygt 278 000 företag och över 200 variabler ingår i analysen och därmed är det Sveriges största och mest omfattande företagsundersökning”

I undersökningar finns ofta en skillnad mellan det vad man vill mäta och det man vad verkligen mäter. De vanligaste fel är urvalsfel, bortfallsfel och mätfel.

Urvalsfel uppstår när undersökningen bygger på svar från ett urval företag och inte från hela populationen. Resultatet av undersökningen påverkas av vilka företag man fick med när man slumpmässigt tog fram urvalet. Det är viktigt att se till att urvalet representerar populationen. I vår undersökning har vi tillgång till uppgifter på hela populationen. Urvalsfel spelar därför ingen roll i den här analysen, några enstaka företag undantaget som saknas på grund av eventuella fel i registret. Det kan dock inte påverka resultatet.

Bortfallsfel beror på att inte alla personer i urvalet svarar/deltar. Det finns alltid ett antal personer/företag som är med i urvalet som inte svarar. Somliga får man inte tag i, och andra vägrar svara. Det är inte möjligt att veta hur de skulle ha svarat. Bortfallet resulterar därför i att skattningar

får en skevhet (bias) och kan i vissa undersökningar vara en allvarlig felkälla. I den här undersökningen utgår vi från hela populationen, och det finns alltså inget urval och därför inte heller bortfall och bortfallsfel.

Mätfel har att göra med att de svar man får på frågorna kan vara osäkra eller felaktiga. De som svarar kan ha missförstått en fråga eller ger av andra anledningar inte ett korrekt svar. Stora fördelen med vår analys är att "frågorna" kommer från årsredovisningen. Dessa är standardiserad och väldigt förankrad i företagandet. I flesta fall kontrolleras det noggrant av bolagets styrelse och en extern redovisor. Risken med på mätfel på grund av missförståelse av frågorna är därmed minimalt.

Påverkan av urvalsfel, bortfallsfel och mätfel i denna undersökningar är alltså minimal. Stora antalet "deltagande" företag och stora förankring och standardisering av koncept, definitioner och mått gör den här analysen väldigt stabil. Och det möjliggör också att resultatet kan brytas ned på län och kommun, samt detaljerade branscher. Notera att vi endast tittar på den senaste årsredovisningen och att undersökningen därmed tar en ögonblicksbild. Det vore intressant att utöka databasen och undersöka utvecklingen över tiden. Notera också att systematisk (skatte)strategisk rapportering kan påverka undersökningen. Den redovisade vinsten för en räkenskapsperiod kan man påverka på flera olika sätt med bland annat bokföringstekniska lösningar. I den här undersökningar tar vi inte hänsyn till andra företagsformer än aktiebolag. Det finns framförallt många enskilda firmor som inte tas med i analysen. Generellt sett är dessa bolag dock väldigt små och de brukar inte ha anställda.

Undersökningar som utgår från absoluta tal såsom omsättning, antal anställda, resultat kan påverkas av extremvärden, vilket innebär att ett eller ett fåtal stora företag kan ha stor påverkan på aggregerade resultat (t ex i en kommun eller en viss bransch). Markaryd är till exempel en relativt liten kommun som påverkas exempelvis starkt av företaget Nibe Industrier AB. Går det bra för Nibe då går det bra för Markaryd, redovisar Nibe dåligt resultat då påverkas det också Markaryd på aggregerad nivå. För att begränsa allt för stor påverkan av stora företag valde vi att exkludera företag med en omsättning större än 1 miljard kronor. Framförallt mindre kommuner kan dock fortfarande påverkas av ett stort lokalt företag.

Det finns många olika metoder för att mäta ett företags lönsamhet och vi använder nettomarginal och rörelsemarginal. Utmaningen med att ta fram ett mått på aggregerad nivå är att ta hänsyn till strukturella skillnader mellan branscher vad gäller kapital- och arbetsintensitet. Båda mått kan fungera bra när vi jämför olika företag inom samma eller liknande bransch, men det är svårare att jämföra företag som är verksamma i olika branscher. Inom till exempel energisektorn är kapital väldigt viktigt för företagets verksamhet och arbetskraft är relativt sett av mindre stor betydelse. Bygg- och konsultbranschen är mycket mer arbetsintensiv: kapital är oftast mindre viktigt i dessa företag; främsta produktionsfaktor är arbetskraft. De två mått ger olika resultat i analysen och rankningen, och det beror framförallt på skillnaderna i produktionsfaktorerna i de olika företag och branscher. Om vi använder nettomarginalen hamnar arbetsintensiva branscher högre upp; om vi använder rörelsemarginalen (EBITDA/OMS) får kapitalintensiva branscher ett relativt högre resultat och bättre placering. Nettomarginalen är 5 procent för hela Sverige och rörelsemarginalen ligger på 10,5 procent.

Har du åsikter eller frågor om undersökningen? Du får gärna kontakta Företagarnas statistiker René Bongard på 08-406 17 23 eller rene.bongard@foretagarna.se

Definitioner

Kommun: i princip används kommunuppgifter under besöksadress i årsredovisningen. Om besöksadress saknas används postadress.

Län: i princip används länsuppgifter under besöksadress i årsredovisningen. Om besöksadress saknas används postadress.

Bransch: branscherna som beskrivs och används i denna undersökning grundas på svensk näringsgrensindelning (SNI). Vi hanterar olika detaljnivåer, samt egna sammanställningar. Vi utgår från företagets femsiffriga SNI-kod som registreras av Bolagsverket.

Nettomarginal: andelen intäkter som återstår efter alla rörelsekostnader, räntor, skatter och preferensaktier utdelning (men inte vanliga aktieutdelning) har dragits av från företagets totala intäkter. I enkla termer, det som återstår till återinvestering eller utdelning till ägarna. Nettomarginalen beräknas som årets resultat genom omsättningen (netto) och används i den här undersökningen som främsta lönsamhetsmått.

Rörelsemarginal: rörelseresultat före avskrivningar (EBITDA) genom omsättningen (brutto). EBITDA är ett mått på ett företags rörelseresultat före räntor, skatter, nedskrivningar/avskrivningar (inklusive goodwillavskrivningar) och amortering. Samma mått används av LRF Konsult i Lönsamhetsbarometern. Måttet tar inte hänsyn till "finansiella kostnader" och därför redovisar kapitalintensiva branscher generellt högre rörelsemarginal.

Lönsamhet: Lönsam verksamhet är en förutsättning för företagets verksamhet på lång sikt. På kort sikt kan det vara acceptabelt att lönsamheten är låg eller t.o.m. negativ. Lönsamheten kan mätas på flera olika sätt. Det enklaste sättet är att mäta lönsamheten utgående från vinsten. Ett företag är desto lönsammare ju större dess vinst är. För att kunna göra jämförelser med t.ex. andra företag i branschen är det skäl att relatera vinsten till någon produktionsfaktor, t.ex. investerat kapital eller omsättning. I den här undersökningen används nettomarginal och rörelsemarginal.

Omsättning: Med omsättning avses ett företags eller en organisations totala försäljning (såväl kontant som fakturerad) under en viss tidsperiod, vanligen per år. Omsättningen uttrycks vanligtvis i en valuta, i den här undersökningen som svenska kronor.

Årets resultat: Årets resultat är den vinst eller förlust som återstår när årets kostnader har dragits av från årets intäkter. Årets resultat går att utläsa på både balans- och resultaträkningen. I balansräkningen är årets resultat tillgångar minus eget kapital och skulder och i resultaträkningen är årets resultat intäkter minus kostnader.

EBITDA: "Earnings before interest, taxes, depreciation and amortisation" är ett mått på ett företags rörelseresultat före räntor, skatter, nedskrivningar/avskrivningar (inklusive goodwillavskrivningar) och amortering.

Om Företagarna

Företagarna är Sveriges största organisation för företagare. Vi driver opinion för att förbättra företagarklimatet och göra det enklare att starta, driva, utveckla och äga företag. Företagarna är medlemsägda, medlemsstyrda och partipolitiskt obundna. Varje vecka söker tusentals företagare upp oss för juridisk rådgivning, anpassade förmåner, event och möten.

Vi företräder ca 70 000 företagare, vilket ger oss en stor möjlighet att påverka och driva opinion för ett bättre företagarklimat. Våra medlemmar gör oss till en stark och trovärdig röst i maktens korridorer.

www.foretagarna.se | info@foretagarna.se | 08-406 17 00